

KİTAP DEĞERLENDİRMESİ İÇİN NOTLAR

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi kitap değerlendirme yazıları da yayınlamaktadır. Dergi editöryası değerlendirme yazılarının da akademik yayım ağı içerisinde önemli bir yer tuttuğunu düşünmektedir.

KİTAP DEĞERLENDİRME YAZISI NEDİR?

Değerlendirme yazısı, derleme ya da telif bir yayının (kitap, makale, derleme vb.) tartişılması için kaleme alınan tanıtıcı olmakla birlikte üzerine çalışılan esere eleştirel yorumlarda ve katkılarda bulunan metindir. Değerlendirme yazısı kitap raporundan farklıdır. Bir kitap raporu yalnız kitabın içeriğine yönelik bilgilendirmede bulunur, akademik değerlendirme yazısında ise ele alınan içerik yazının yalnızca bir kısmını teşkil eder.

Bir değerlendirmeden beklenen değerlendirilen metnin konusuna ve bu konunun işleniş şekline, öne sürülen düşünceleri kritik ederek yapıcı yorumlar getirmesidir. Ayrıca öne çıkan düşüncelerin eleştirel bir üslupta tenkidinin yapılması, görüşlerin tutarlılığının, kaynakların kullanılış şeklinin tartişılması gerekir.

DEĞERLENDİRME YAZISI NASIL YAZILIR?

Bir değerlendirme yazısı; (a) yazmaya başlamadan önceki süreç, (b) değerlendirilecek metnin okunma süreci ve yazıya hazırlık olarak ikiye ayrılabilir. Bu iki ayrı süreçten sonra değerlendirme yazısı kaleme alınabilir.

METİN OKUMA SÜRECİ

Değerlendirilecek metin okunurken aşağıda sıralanacak hususların not alınması değerlendirme sürecinde yazara yardımcı olacaktır. Böylelikle yazar tespitlerini ve referans noktalarını aramak için geriye dönmek zorunda kalmayacaktır.

AMAÇ

Okuduğunuz metnin yazarı neyi amaçlamıştır? Bu amacı yazar açıkça belirtiyor mu, yoksa siz metinden çıkarımda mı bulunuyorsunuz? Metnin ortaya koyduğu merkezî bir fikir mevcut mudur?

YORUMLAMA

İşlenilen konular arasında irtibat nasıl sağlanıyor, olaylar ya da şahışlar nasıl betimleniyor, metin içerisinde bunlar nasıl bir önem sırasına sokuluyor? Yazar çalışmasını bir analiz biçimine mi yoksa bir teoriye mi dayandırıyor ya da hissiyatına göre mi düşünceler serdediyor? Sizce yazarın yorumları mantıklı ve tutarlı mı? İşlediği konuyu açıklığa kavuşturuyor mu yoksa daha bulanık bir hâle mi getiriyor? Analizlerine ya da yorumlarına siz bir alternatif sunabilir misiniz?

BAĞLAM

Metinde yer alan fikirler ve olaylar geniş bir zeminde bağlamına oturtulabilmiş midir? Yazar konusuna odaklanabilmiş midir? Yazarın yaklaşımı sizin konuyu daha iyi anlamanıza yardımcı oluyor mu?

SÜKUT

Yazarın işlediği konuda temas etmediği, görmediği kısımlar var mıdır? Bu kısımlar metnin etkisini zayıflatıyor mu? Bu durumda yazarın metindeki amacını anlamanız kolaylaşıyor mu?

BIÇİM

Kitap/metin iyi yazılmış mı? Anlaşılması kolay mı? Akıcı mı? Yoksa anlaşılmasını güçleştirecek şekilde ağır ifadeler ve yoğun bir terminoloji mi kullanılmıştır?

KAYNAKLAR

Yazar ne tür kaynakları kullanıyor? Yazar kullandığı kaynaklara ya da konuya dair okurunda başka kaynaklar bulmaya yönelik bir motivasyon uyandırıyor mu? Konu ile ilgili ana kaynakların tamamına değinebiliyor mu yoksa ihmal edilen kaynaklar mevcut mu?

ALAN VE LİTARATÜR

Metin literatürdeki diğer kaynaklarla ne kadar irtibatlı? Metin yeni bir saha açıyor mu? Genel yaklaşımları tadil ediyor mu? Yoksa kabul edilmiş görüşleri yineleyip belirli bir taraf mı tutuyor? Yeni bir metodoloji ya da teorik yaklaşım mı getiriyor? Çalışma bir sataşma içeriyor mu? Eğer eski bir metinse basıldığında böylesi bir sataşmaya, çeşitli tartışmalara yol açmış mı? (Bu soruların yanıtlanabilmesi için bazı ek okumalar yapılması gerekebilir.)

ARKA PLAN

Pek çok akademisyen, yazarın deneyimlerini ve niteliklerini tanımak ister. Bu sebeple yazarın çalışmaları hakkında fikir verilmesi gerekebilir. Yazar genç bir akademisyen mi, yeni alanlar açmış mı ya da bu sahada önemli bir tecrübeye sahip mi?

DEĞERLENDİRMEYİ YAZMAYA HAZIRLIK

Öncelikle kitap okunmuş, üzerinde düşünülmüş, yazılacak değerlendirme yazısının ana noktaları belirlenmiştir. Bu hususların değerlendirme yazısında nasıl yer alacağı düşünülmeli, temel noktaları belirleyecek bir yazı planı yapılmalıdır. Yazı planı en temelde giriş, gelişme ve sonuç kısımlarından oluşacak şekilde tasarlanmalıdır.

TEMEL NOKTALAR

Okuma sürecinde alınmış notlara geri dönülmeli ve tespitler bir önem sırasına konulmalıdır. Bu, değerlendirme yazarına merkezde yer alan tartışmayı gösterecektir. Ana noktalar belirlenmeye çalışılırken düşüncelerin etkili ve açık bir şekilde sunulmasını sağlayacak sunum düzeni de bu aşamada düşünülmelidir.

ANA FİKİR

Değerlendirmenin her bilimsel çalışmada olduğu gibi bir ana tartışmaya ihtiyacı vardır. Değerlendirme yazarı metin hakkındaki değerlendirmelerini ve ana tartışmasını nasıl özetleyecek, bunu kendi metnine nasıl yedirecektir?

BIÇİM

Değerlendirmenin bir parçası olarak kitabın ana konularını ve tartışmalarını içeren kısa bir öz metin (synopsis) hazırlanmalıdır. Bu metin yaklaşık bir paragraf uzunluğunda olmalı ve farklı bölümlerin özeti şeklinde olmamalıdır.

DEĞERLENDİRMEYİ YAZARKEN

Değerlendirme yazarı çalışmasını düzenlerken, aşağıdaki hususların içerikte yer aldığından emin olmalıdır.

1. Çalışmanın konusunu ve ana tartışmasını sunacak kısa, etkileyici bir giriş
2. Kitabın özet bir tanıtımı
3. Değerlendirilen metne dair tespitlerin, metnin güçlü ve zayıf yönlerinin birbirleriyle irtibatlı, mantıksal bir sıra içinde ve etkili bir tarzda sunumu
4. Değerlendirme yazarının temel fikirlerini ve önemli vurgularını toparlayan sonuç bölümü
5. Değerlendirme yazısı tamamlandıktan sonra dikkatle okunmalı, dil bilgisi kurallarına uygun olmayan öğeler düzeltilmeli, yeterli açıklığa sahip olmayan kısımlar açık ve anlaşılır bir şekilde yeniden formüle edilmelidir.

DEĞERLENDİRMENİN FORMU

Makale yazım kuralları, değerlendirme yazıları için de geçerlidir. Bunun için Yazım Kuralları ve atıf sistemi dikkate alınmalıdır.

- Değerlendirme yazıları 500-750 kelime arasında olmalıdır.
- Değerlendirme yazısına kitabın isminden farklı bir başlık konmalıdır.
- Değerlendirme yazısı değerlendirilen metne dair şu bilgileri içermelidir:
  - » Değerlendirilen metnin yazar(larının) ya da editör(lerinin) isim ve soy ismi (Eğer metin derleme ise bu husus belirtilmelidir.)
  - » Kitabın başlığı
  - » Baskı yılı
  - » Baskı yeri
  - » Yayınevi

ÖRNEĞİN;

Pierre Bourdieu, Eril Tahakküm, çev. Bediz Yılmaz, İstanbul: Bağlam Yayınları, 2016, 3. bs.

Değerlendirme yazısının sonunda yazarına dair şu bilgiler bulunmalıdır:

Yazarın/Yazarların isim ve soy ismi
Görev yapmakta olduğu kurum ve kurumdaki görevi
Yazarın alanı, unvanı, iletişim bilgileri

ÖRNEĞİN;

Dr. Öğr. Ü. Abbas Pınar, İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, 34660 Fatih, İstanbul. Elektronik posta: abbaspinar@istanbul.edu.tr

KİTAP DEĞERLENDİRMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi'nde kitap değerlendirme yazıları için ayrı bir Alan Editörü bulunmaktadır.

Kendi yayınının değerlendirilmesini talep eden yayıncılar veya yazarlar eserleri aşağıdaki adrese posta yoluyla göndermelidirler.

Kadın ve Demokrasi Derneği (KADEM)

Karagümrük Mahallesi, Muhtar Muhittin Sokak, Sulukule Toki Evleri No: 8/1 Fatih İstanbul

Dergi için değerlendirme yazmak isteyen araştırmacılara değerlendirmelerini yazmadan önce derginin değerlendirme Alan Editörü ile irtibat kurmaları tavsiye edilmektedir.

Editör, değerlendirilecek metin ve metnin yazarı ile değerlendirmeyi yazacak yazar arasında organik ve kişisel bir ilişki (aynı bölüm çalışanı, tez jürisi üyeliği vs.) olmamasını beklemektedir.

Editör, kendisine ulaşan yazıları Yazım Kuralları'na uygun olarak değerlendirmekte ve yayınlanıp yayınlanmayacağına karar vermektedir.